

3 1761 04644504 5

Mikhnovs'kyi, Mykola
Samostiina Ukraine

DK

508

.7

M45

1900a

Виданє Р. У. II. — Ч. 1.

Самостійна * * Україна

ПРОМОВА.

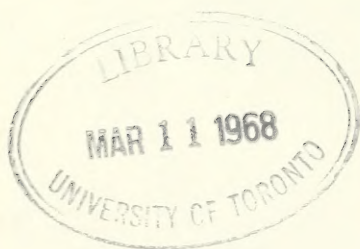
Ціна 20 сот.

ЛЬВІВ 1900.

Видас Е. Косевич.

З „Друкарні Удільної“ ул. Ліндого ч. 8.

OK
508
.7
M45
1900a

I.

Кінець XIX віку визначився з'явищами, що характеризують новий зворот в історії людськості. Сі з'явища свідчать за те, що п'ятий акт великої історичної трагедії, званої „боротьбою націй“, вже почався і закінчення наближається. Ті з'явища — се зоружені повстання зневолених націй проти націй-гнобителів. На наших очах відбули ся криваві повстання Вірмен, Крета-Греків, Кубанців і нарешті Боєрів. Коли ще поглянути на ту більшу чи меншу гостру боротьбу — у її перших фазах — яку провадять зрабовані народи Австрії, Росії, та Туреччини проти націй-панів, на той смертельний антагонізм, який існує поміж Німцями й Французами, Англічанами й Росіянами, коли зважити, яку страшну масу регулярного війська утримують ворожі поміж себе нації, то стане зовсім очевидним, що всесвітове національне нитання вже зовсім достигло, хоч і далеко стоїть від необхідного, дійсного та справедливого розв'язання. Проте шлях до розв'язання єдино можливий, певний і хосенний показали нації, що вже повстали проти чужого пановання, у якій-би формі політичного верховенства воно ні виявляло ся, і сей шлях єсть противний Гаагській конференції.

Ми визнаємо, що наш нарід теж перебуває у становищі зрабованої нації.

Отже коли справедливо, що кожна нація з огляду на міжнародні відносини хоче вилитись у форму незалежної, самостійної держави; коли справедливо, що тільки держава одноплемінного національного змісту може дати своїм членам нічим необмежану змогу всестороннього розвитку духового і досягнення найліпшого матеріального гаразду; коли справедливо, що вищий розцвіт індивідуальності можливий тільки в державі, для якої плеканнє індивідуальності єсть метою, — тоді стане зовсім зрозумілим, що державна самостійність єсть головна умова істнування нації, а державна незалежність єсть національним ідеалом в сфері міжнаціональних відносин.

Отже виникає питання, чи визволення національне можливе для нас?

П'ятий акт драми ще не наступив для нашої нації: вона переживає ще й досі довгий і важкий антракт у своїй історії: За коном щось дієть ся, йде якась пильна праця, від часу до часу грюкотить грім, але завіса ще не підняла ся. Антракт власне починаєть ся з 1654 року, коли українська республіка здучила ся з московською монархією політичною унією. З того часу українська нація політично й культурно помаду завмирає, старі форми життя зникають, республіканська свобода нівечить ся, нація зне-

силаєть ся, гине, але потім знов відроджуєть ся, з під пошлу старовини виника ідея нової України, ідея, що має перетворитись у плоть і кров, прибрати конкретні форми.

З часу Переяславської конституції минуло сьогодні 247 років, незабаром Росія справляти ме 250-літній ювілей сеї події.

Коли доводить ся нам іти на свої збори під допитливими поглядами цілої фаланги правительствених шпівнів, коли Українцєви не вільно признаватись до своєї національности, і коли любити вітчизну рівнозначно, що бути державним зрадником, тоді зовсім до речі виникає повне обурення питання, яким правом російське царське правительство поводить ся з нами на нашій власній території, наче з своїми рабами? Яким правом відносно нас, тубольців своєї країни, видано закон з 17. мая 1876 року, що засуджує нашу національність на смерть? На підставі якого права на всіх урядах нашої країни урядовцями призначено виключно Росіяни (Москаліи) або змоскалізованих ренегатів? На ґрунті якого права з наших дітей готують, по школах заклятих ворогів і ненависників нашому народови? Через що навіть у церкві панує мова наших гнобителів? Яким правом правительство російське здерті з нас гроші витрачає на користь російської нації, плекаючи й підтримуючи її науку, штуку, літературу, промисловість і т. д? І нарешті найголовнїйше, чи має право

царське правительство взагалі видавати для нас закони, універсали та адміністративні засади?

Чи становище царського правительства відносно нас єсть становище права чи тільки сили, насилля? Відомо гаразд, що ми власновільно прийшли до політичної унії з московською державою і заступником її — царським правительством. Ся власновільність, на думку наших неприхильників, забороняє нам нарікати на несправедливість того, що нам дієть ся, бо ми ніби самі того хотіли, самі обрали собі те правительство. Се твердження примушує нас розглянути природу й характер угоди з 1654 року.

Держава наших предків злучила ся з московською державою „як рівний з рівним“ і як „вільний з вільним“, каже тогочасна формула, се-б то, дві окремі держави, цілком незалежні одна від другої що-до свого внутрішнього устрою, схотіли з'єднати ся для осягнення певних міжнародних цілей.

Виникає питання, чи по злучі сих двох держав обидві вони зникли, а намість їх почала існувати третя держава, наступниця тих двох? Чи, навпаки, не дивлячись на злучку, обидві держави існують поруч себе? І коли так, то який вплив мала злучка на обидві держави з погляду міжнародного права. Сучасна наука міжнародного права вчить, що держава може бути як простою, так і зложною. Вона каже, що дві або кілька держав можуть

стати між собою до злуки і сформувати „спілку держав“ (Staatenbund). Спілка держав — се така форма злучення, при якій шанування і підлягання спільним інституціям не тільки не виключає внутрішньої і надвірної самостійности злучених держав, але навпаки оберігання теї самостійности стає метою злучених держав. Держави — члени спілки зберігають право міжнародних зносин поруч із заступництвом цілої спілки. Усі вони мають право поокремо завязувати конвенції та посилати послів, аби тільки їх міжнародні зносини не мали на меті шкодити інтересам цілої спілки або окремих членів. Така спілка цілком можлива не тільки поміж державами, що мають однакий політичний устрій, але й з ріжними формами державного устрою, і не перестав існувати навіть тоді, коли в одній з держав змінюється форма правління, або вмирає пануюча династія. Сим особливо „спілка держав“ відрізняється від так званої „реальної унії держав“, яка може існувати тільки поміж монархічними державами і раз-у-раз може перекоротити своє існування, аби вимерла династія. Спілка держав виникає із взаємної згоди держав, що стають до спілки. Зразком „спілки держав“ можуть бути: Північно-американські Злучені Держави, Швайцарська Спілка і найбільше Германська Спілка.

Якже злучила ся держава московська з державою українською? Шляхом погодження,

А ТЕПЕРЬ МОЖЕТЕ ВЫБРАТЬ ОДИН ИЗ ДВУХ СПОСОБОВ РАБОТЫ:

Передбачається, що вперше в Україні будуть узяті і облікові відомості про вживання бойових палив, паливних і зарядових сумішей вистрелів:

1) Влада законодавча і адміністративна
наказує, а громадянин повинен виконувати без
умовно і з порушенням інтересів громадян.

2. А українські держави ще не одружилися з європейським військом.

4. Сумішля популяційної неоднорідності не може бути на уряді в деревній масі лісовий. Вислідженням лісових мас контролює масу лісовий, що доглядають певність збирання даними на користь лісових мас лісовий.

[illegible]

бома конституції: народом українським і царем московським на вічні часи. Модифіковані царі чи імператори не винесли своїх обов'язків по конституції 1654 року і поводити ся з нами так, наче Переяславська конституція ніколи й не існувала. Вони чинили з нами так, наче наша нація збулася своїх державних прав, віддала ся на ласку російському імператору і згодилася на віддати одному з царів в Росії, що самі обрали собі царів. Але ми не віддали собі, ні через свою правдивість, ні згоди не давши такої угоди і ніколи не збулися при цьому, що надавали ся йому по Переяславській конституції. Через те Московський уряд не міг і не міг собі об'єкту конституції: царю московської і республіки української на підставі угоди, що була з нами по моєму бажанню, або згоди одностороннього царя, а не конституції, бо конституція передбачила угоду двох царів. Через те Московський уряд в Росії не міг не існувати. Але що об'об'єкти угоди, двох царів московського і російського імператорів, що для нас панами були і для московського царя. Тоді куди прями? Те ж дітями угоди не ми. Переяславська конституція, всеросійські імператори суть наші необмежовані пани, а Переяславська конституція тільки „історичним актом“ та й годі. Німа з початку прями відносин до конституції і її подання? Немає одностороннього і не згоди, прями, одностороннього, бо

ушито, доки відлучили собі шматок і ушивали. До-
ти нема місця для зупинення. Але ми думали
розмови про жорстоке не може тривати й дов-
го, бо нам під своїм звичайним про-
стоєм треба поховати Могилу (Дороміна),
Мизю (Карась-Методієвича-братця), Шевченка,
світлейші поетичні 80-х років і т. д. пере-
в'язати задоволення, доки наприч розв'язати
супорядку про обопільність Перейсманової і її
світлий тил єврейським, який знову ухвалює
одне дітяти і єврейські, себ то, євреї.
Та навіть навіть ми не бачили у нас і йосиф
бездарних протестів, а й своїм нам відно-
ситься єсть протест проти насилья не тільки
у нас, а й не тільки у нас, а й не тільки у нас,
перефразують задоволення, воно невідомо до
нас обов'язок розбити пута рабства, щоб — спад-
кодавці Бити. X. відношення — ми не працю-
ємо, а працюємо, а ми не працюємо!

II.

Але чому ми маємо довести правду, пізнати
її, повернутися? Перейсманової, відомої
і відомої, відомої, відомої, відомої, відомої,
і відомої, відомої, відомої, відомої, відомої,
питання про фізичні і матеріальні засоби, про
ослаблення нашої мети?

Навіч суперечити йому, що навіть і собі,
навіть і собі, навіть і собі, навіть і собі, навіть і собі,

Пруть до повного винищення, до повного вини-
родження нашої нації.

Над нами висить чорний стіг, а на йому
написано:

„Смерть політична, смерть національна, смерть культурна — це християнська наниї?“

Це не є самі справи: вони їм відповіли.

[illegible]

інших, окремих ілюзій, якими лише людськість, що які сподівають ся, та які реалізують ся зараз, свого сучасні їх здійсненні?

Може наша пристраска любов до України підозрівати нас додумку божих адну, божіх дастих?

І чи можемо ми надіятись на суттєвості широкого суспільства українського?

І, головне, чи зміцнення свого брання буде новини для нової перші?

[illegible]

інтелігенція України прийняла в XVI і XVII віках польську націоналізацію, і усі ці Чигиринський, Черкаський, Винницький та Тинківський — плоть від плоти нашої і діти від плоти наших. Тоді сильний і могутній замахом український народ породив нову інтелігенцію. Ся друга прийняла російську націоналізацію протягом XVIII і XIX в. і всі ці Безбородьки, Прокішини, Яворські, Пронинські, усі ці Гераси, Гиларії, Подольські, Бородьки — і лиж несть числа — усі вони наша кров. Нарід знову лишився си без інтелігенції, інтелігенція покинула його в чужині, найтяжчі часи його історії. Чи можна прийняти війну, повстання навіть із таким масовим відступництвом інтелігенції? І війна і повстання — вони неможуть без розбору і учених і темних, бідних і богатих, відступництва забрали нашу націю — найкультурнішу її верству.

Сьогодні ми і дві країни, що були нами їм рівні в історії якої-будь іншої нації. Але український нарід здобув у собі досить сили, щоб навіть найгірше найгірше обійшлося повстання, повстання як націоналістичне, так і собі нову третю інтелігенцію. Еволюція українського інтелігенції — третя еволюція — не закінчила ся, але характерна його прикмета служить йому опору, йому чинить опір, а в ньому з повною силою. Отже коли третя інтелігенція наша прийматиме життя і розвиватиме

націю, коли вона єсть загрозником українського народу; єдино єдиномого українського нації, то єстерно національного корабля дала- жать єй їн. Годі через те казати, піби маса українського єсупільства не мас пішого єдиного з остатиною формацию євої інтелігенції – українська інтелігенція єсть само єсупільство у мініатурі, єстреміння єсупільства єє єстремі- ння інтелігенції, пориви інтелігенції – єє пориви й єїмашті цілого єсупільства.

А коли так, то ми ставмо око в око з ним-таниєм: „Коли українська інтелігенція є, коли вона заступник суєнільства; коли вона бореться, то чому ми не чуємо про сю боротьбу, не бачимо предків її і навіть нічого не відасмо їй про те, за що власне бореться та нова інтелігенція?“

Тоді ось тут домігся ліквідації на всій території України. Одні люди кажуть, що перемогли над українською політичною українцями. Швидко не зрозуміло, як його можна назвати, як побачити в нього. Коли Шел, на своїй території, а й окремі окремі люди борються з цим, похитують, націоналізму, то сьогодні, українського народу, то побачити до цього політичного, а й знову українців, сьогодні знову своїм політичним: „Робіть так, щоб ніщо, нічого, ніде не бачити вашої роботи!“ Сі покоління „білих горлиць“ своїм нещасливим, домігся ліквідації ліквідації українців.

їнське суєніство в протязі нівстоїття. Наляганні стражданнми Шевченка, а почасти й прикростами, яких зазнали його товариші, сі покоління висилкали цілий культ страхомолохства, виробили цілу релігію долальности, сі покоління своїм почуванням сервілізмом своєю бездієльністю, своєю незвичайною інертністю відіпхнули від себе цілий ряд рухів молодіжні, що стояли на українсько-національному ґрунті. Сі покоління зробили український рух чимсь ганебним, чимсь сьмійним, чимсь обскурантним! Сі покоління надали українофільству характер недоношеної розумової емпіричної теорії. Сі покоління свої найліпше назвали себе українофілами, себто люблячи, що симпатизують Україні. Вони не хотіли навіть звати себе Українцями. Тактика й політика українофілів довела до того, що ціла молода Україна з відривом від тих одсахнула ся. Симпатий же старої України вони не змогли собі приєднати. Таким чином українофіли лишили ся без потомства, і сучасна молода Україна уваляє себе безпосереднім спадкоємцем Шевченка, а її традиції йдуть до Мазепи, Хмельницького та короля Данила минаючи українофілів. Між молодого України й українофілами не має ніяких звязків — крім однієї страшної і фатальної звязі — своєю кров'ю замінити ці політичні непорозуміння.

Часи вишиваних сорочок, свити та горілки минули і ніколи вже не вернуть ся. Проти У-

[illegible]

нації по всіх частинах України живе однією думкою, однією мрією, однією надією: „Одна, єдина, нероздільна, вільна, самостійна Україна від Карпат аж по Кавказ“. Нині ми всі солідарні, бо зрозуміли, через що були в нас і Берестечки і Полтава. Ми відродилися з ґрунту наскрізь нанового цвѣту наших предків, що лягли в боротьбі за волю України, ми висали з молоком наших матірок стародавню любов нашої нації до вітчизни і її свободи і ненависть до насилья над нами. Як не можна спинити річку, що зламавши кригу на весні бурхливо несеся до моря, так не можна спинити націю, що ламає свої кайдани, прокинувшись до життя. Наша нація ступила на новий шлях життя, а ми мусимо стати не її чолі, щоб грати до здійснення великого ідеалу. Але ми мусимо визнати, що ми тільки передітечі того великого, що йде вперед, ми тільки оповідаємо його сну; ми тікаємо його пісненьки. Свій великий — усею нарід український. :

Але ми парали бойова партию, що виростає на ґрунті історії і єсть партиєю практичної діяльності, ми зобов'язані ми стати до найбільшого мету, яку ми знали на світі. Цей мет — повернення нам прав, втрачених Хоробризовим конституцією 1654 року з розширенням її впливу на цілу територію українського народу в Росії. Ми визнаємо, що ми зобов'язані ємою те, що нам належить ся по праву, а це відносно в нас

теж силою. Наша нація довго нездужала, але нині вже стає до боротьби. Вона добуде собі повну свободу і перший ступінь до неї: Переяславська конституція.

Ми розуміємо, що боротьба буде люта й довга, що ворог безпощадний і дужий. Але ми розуміємо й те, що єе вже остання боротьба, що потім вже ніколи не настане сучинний час до нової боротьби. Ніч буде довга, але ранок наблизив ся і ми не попустимо, щоб проміняти свободу усіх націй заблищало на наших рабських кайданах: ми розібемо їх до схід сонця свободи! Ми в остатнє виходимо на історичну арену, і або переможемо, або втрачимо... Ми не хочемо довше бути свідками, не хочемо довше зносити національні чужотини, не хочемо біляше знесати на своїй землі. Нас горетка, але ми сильні нашою любовию до України! Сильні Вкраїни! ми, як той Антей, доторкаючись до землі наберемось усе більшої сили й завичає. Наше місто, але розмови думати не слід: не Вкраїні і каменю, а як у це не слід, не є рід, парить ся до нас, а в його спіднені, до того ми самі оденемсь!

Нехай жахляки та відступники йдуть, як і йшли до табору наших ворогів, їм не місце воювати з нами і ми випросявимо їх в роки вищину.

Усі, хто на цілій Україні не за нас, ті проти нас. Україна для Вкраїнців, і доки хоч один ворог-чужинець лишить ся на нашій

території, ми не маємо права показати зброю.
І пам'ятаймо, що слава і перемога — се доля борців
за народною справою. Вперед! і нехай кожен з нас
пам'ятає, що коли він береться за нарід, то му-
сить долати за весь нарід, щоб цілий нарід не
згинув через його необачність.

Вперед! бо нам ні на кого надіятись і нічого
озиратись назад!

DK
508
.7
M45
1900a

Mikhnovs'kyi, Mykola
Samostiina Ukraina

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

